

Samen leren, samen spelen en samen leven onder één dak

Openbare Jenaplanbasisschool de Triolier en Speelleergroep de Boemeltrein

juni 2025

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Het Jenaplanconcept uitgelegd	3
De verbinding met de openbare identiteit uitgelegd	4
Jenaplan in de praktijk	5
Kaders van de praktijk	5
De weekopening	5
De weeksluiting	5
Buitenspelen	5
Tussenschoolse opvang	5
Keuzecursussen	6
Culturele dagen	6
Maatschappelijke activiteiten	6
Samenstelling van stamgroepen	6
Problematiek die ontstaat bij afsplitsingen van stamgroepen	6
Stamgroepen verplaatsen naar een andere locatie	6
Stamgroepen verplaatsen, meer specifiek bekeken	7
Personele problematiek	7
Verbinding met ouders	7
Afsluitend	8
Bijlagen	9
Jenaplanessenties	9

Inleiding

OJBS de Triolier groeit in het aantal leerlingen. Eind juli 2026 bezoeken, voor zover nu bekend, 280 kinderen onze school samen met hun ouders/verzorgers¹. Hiermee groeit de ruimtebehoefte in de vorm van een lokaal². Speelleergroep de Boemeltrein is eveneens vol bezet.

Als team zijn we trots dat zoveel mensen de weg naar ons toe vinden met ons sterke onderwijsconcept, gebaseerd op een basis van kernwaarden, visie en missie vanuit openbare identiteit en Jenaplan.

Vanuit deze basis is het nodig het onderwijs en opvoeding, in nauwe samenwerking met speelleergroep de Boemeltrein, te geven *binnen* het gebouw van de Triolier en de gemeenschap bij elkaar te houden.

Onderstaande hoofdstukken geven een inkijk in hoe Openbaar onderwijs en Jenaplan het schoolbreed 'samen werken en samen leven' vormgeven; met een hoge kwaliteit van onderwijs en opvoeding als resultaat.

Het Jenaplanconcept uitgelegd

Het Jenaplanonderwijs bestaat 100 jaar; het is vormgegeven door Peter Petersen als reactie op de toen gangbare traditionele onderwijsvormen, die vooral gericht waren op kennisoverdracht.

In het Jenaplanonderwijs staat, ondersteund door sociale en onderwijswetenschap, de gehele ontwikkeling van het kind centraal, op sociaal-emotioneel, cognitief, motorisch en creatief gebied. Deze ontwikkeling vindt plaats 'in nabootsing van het gezinsleven waar mensen samenleven'. Daarom hebben de Triolier en de Boemeltrein stamgroepen waarin verscheidene leeftijden samen leren, spelen en werken. In het gezin heeft een ouder kind een andere rol dan een jonger kind. Deze rol in het gezin uit zich onder andere in het mee-verantwoordelijkheid dragen, het samen zorgen voor elkaar, het voorleven van gedrag.

Om midden in de samenleving te kunnen staan is wereldoriëntatie het 'hart van het Jenaplanonderwijs' en is de leerstof ervaringsgericht, ontwikkelingsgericht, coöperatief, wereldoriënterend, kritisch en zinzoekend ingericht. Kinderen oefenen het 'midden in de samenleving staan' middels de Jenaplanessenties (zie bijlage): ondernemen, plannen, samenwerken, creëren, presenteren, reflecteren en verantwoorden. Deze essenties ontwikkelen zich doelgericht vanaf de peuterleeftijd tot aan stamgroep 7-8 door te werken met hoofd, handen en hart.

'Kennis van de wereld' wordt opgebouwd vanuit de basisvakken taal, rekenen, (begrijpend) lezen en wereldoriëntatie. Daarnaast is er veel aandacht voor sociale vaardigheden (mede ook als basis voor burgerschap), creativiteit en (zelf)reflectie.

Alle onderwijs- en opvoedingsactiviteiten worden uitgevoerd in de 4 basisactiviteiten: gesprek, spel, werk en viering. 'Samen praten' gaat om het gesprek als instructie- en reflectiemiddel, 'samen

¹ Hierna 'ouders' genoemd.

² Zie notitie: 'ruimtebehoefte OJBS de Triolier', stichting Akkoord!

spelen' gaat om lerend spelen en spelend leren. 'Samen werken' handelt over vanuit wederzijdse afhankelijkheid samen leren. Het 'samen vieren' van leerprocessen in o.a. weekopeningen en weeksluitingen waar alle kinderen en ouders samenkomen.

Dit alles zorgt voor afwisselende en dynamische groeperingsvormen om onze hoge onderwijskwaliteit na te streven. De groeperingsvormen helpen kinderen om van elkaar te leren en elkaar te helpen om uiteindelijk alles zelf te kunnen. De stamgroepen worden met regelmaat opengesteld om het samenwerken met anderen schoolbreed en samen met de speelleergroep uit te breiden.

Samenwerking en verbinding met ouders vinden we als team heel belangrijk: zij zijn partners in de opvoeding en het onderwijs samen met ons!

De verbinding met de openbare identiteit uitgelegd

OJBS de Triolier is een openbare basisschool die de uitgangspunten van het openbaar onderwijs in praktijk brengt. Openbaar onderwijs wil een ontmoetingsplek zijn van kinderen, ouders en personeel met respect voor ieders achtergrond en ieders mogelijkheden. Als openbare school dragen we actief bij aan een vreedzame samenleving waar ruimte is voor verschillen tussen mensen.

Deze verschillen zijn gewenst; zij bieden mogelijkheden tot verrijking. We gaan met begrip, respect en mildheid met elkaar om. Dit is voor de kinderen de voorbereiding op hun latere deelname aan de samenleving, waarin zij zichzelf moeten kunnen redden, met en tussen andere mensen. De kernwaarden vrijheid, gelijkheid en ontmoeting zijn leidend.

Een openbare school is dan ook niet de school 'zonder godsdienst' zoals vaak wordt beweerd, maar juist de school waar meerdere (geloofs-) overtuigingen, culturen en achtergronden samenkomen vanuit gelijkwaardigheid, vrijheid en ontmoeting.

De openbare identiteit en het Jenaplanconcept vullen elkaar aan en verrijken elkaar. De visie op leren van de teams van stichting Akkoord!, en dus ook OJBS de Triolier, is ook gestoeld op het gedachtegoed van onderwijsfilosoof Gert Biesta. Hij beschrijft de volgende uitgangspunten die het Jenaplanconcept volledig raken:

- kwalificatie: kinderen leren zich kennis, vaardigheden en competenties eigen maken die nodig zijn om te kunnen participeren in de samenleving. We geloven dat 'ieder kind zal leren'. als team stellen we hoge verwachtingen aan kinderen, gezinnen en onszelf als team. hanteren hierbij de volgende uitgangspunten:
- socialisatie: kinderen leren om zich te verhouden tot de wereld. Ze maken kennis met tradities, omgangsvormen, normen en waarden en oefenen hiernaar te handelen.
- subjectivering: binnen die domein staat persoonsvorming centraal. De vragen die daarbij de kern vormen zijn: wie ben ik, wat kan ik en wie wil ik zijn.

Vandaar het motto van het openbaar onderwijs: 'Niet apart maar samen' en 'Een openbare school, daar waar verhalen samenkomen'.

Jenaplan in de praktijk

Kaders van de praktijk

Samen werken en samen leven vanuit een gemeenschap uit zich op vele fronten. Jenaplan werkt vanuit de basis van 'pedagogisch contact in verbinding met jezelf, de ander en de omgeving'.

Hieronder staan louter de activiteiten benoemd die stamgroepoverstijgend plaatsvinden, activiteiten in de stamgroep worden vanzelfsprekend ook vormgegeven volgens bovenstaand beschreven uitgangspunten. Echter ze zijn minder aan de orde in het ruimtevraagstuk.

De weekopening

De weekopening start met de gehele school in de hal. Eén stamgroep presenteert zich aan de kinderen van de speelleergroep en de school. Doelgericht oefenen de kinderen het presenteren, ervaren ze succes, vieren ze samen wat ze geleerd hebben. Het vieren zit in het meedoen, meebelevan van alle leeftijden van de kinderen én van het team en ouders. Het samen ervaren van de fijne sfeer, het leren en genieten van de presentatie van op het podium staat centraal. Alle Jenaplanessenties staan centraal.

De weeksluiting

Hierin worden grote thema's schoolbreed afgesloten met een presentatie, het organiseren van een tentoonstelling, het geven van een workshop. Ook dit gebeurt stamgroepoverstijgend. Stamgroepen met leerlingen van verschillende leeftijden bereiden samen een weeksluiting voor en voeren deze op. Ook hier staat vooral de Jenaplanessentie 'ondernemen en presenteren' centraal waar kinderen talenten kunnen inzetten, kunnen onderzoeken, initiatief kunnen nemen. Dit alles passend bij hun ontwikkelingsleeftijd.

Stamgroepoverstijgend werken

Kinderen verzorgen verscheidene gesprekskringen voor elkaar. Oudere kinderen (stamgroep 7-8/5-6) bezoeken stamgroepen 1-2 en speelleergroep de Boemeltrein met voorleesactiviteiten en creatieve lessen. De Jenaplanessenties plannen, samenwerken, creëren, presenteren staan centraal.

Buitenspelen

Het buitenspelen en de pauzemomenten vinden gezamenlijk op dezelfde tijd plaats op het 'Groen-blauwe-schoolplein'. Kinderen van alle leeftijden spelen met elkaar. De oudsten pompen het water opdat de jongere kinderen kanalen kunnen maken. De ouderen schommelen met de jongsten. Jongsten worden met steltlopen en aan de klimtoestellen geholpen door de ouderen. Ouderen helpen mee spel te organiseren: tikspelen, balspelen, ontdekspelen, fantasiespelen en spel om tot rust komen op rustige plekjes. Kinderen helpen elkaar bij 'ongelukjes'. De kinderen onderhouden samen het schoolplein, afval wordt verwijderd. Het weggespoelde zand op de zandspeelplaats wordt met regelmaat weer in orde gemaakt. De Jenaplanessenties: ondernemen, plannen, samenwerken, creëren, presenteren, reflecteren en verantwoorden staan centraal in het buitenspelen.

Tussenschoolse opvang

Alle kinderen blijven over tussen de middag. Kinderen kiezen na elke vakantie in welke groep en bij welke stamgroepleider ze willen overblijven. Alle leeftijden ontmoeten elkaar op deze wijze. Oudere

kinderen helpen jongere kinderen met het eten. Na het eten wordt er samen in deze samengestelde stamgroep gespeeld. De tussenschoolse opvang wordt georganiseerd met/en ondersteund door ouders en mensen vanuit PSW. Op deze manier maken deze mensen het 'samen werken en samen leven' op school mee. De Jenaplanessenties: ondernemen, samenwerken, creëren staan centraal.

Keuzecursussen

Keuzeactiviteiten op vrijdagmiddagen waar alle leeftijden gemixt worden tijdens creatieve (drama, dans, muziek) activiteiten en wetenschap en techniekateliers. De Jenaplanessenties: ondernemen, samenwerken, creëren, presenteren staan centraal.

Culturele dagen

Op dagen als de Triolierdag worden groepen van de Boemeltrein en de Triolier gemixt. Ouders en oudere kinderen begeleiden jongere kinderen om samen culturele activiteiten te doen met cultuurmakers (bijv. kunstenaars en verenigingen) uit het dorp en uit de regio. De Jenaplanessenties: ondernemen, plannen, samenwerken, creëren, presenteren, reflecteren en verantwoorden staan centraal.

Maatschappelijke activiteiten

Vanuit de basisactiviteit 'gesprek' krijgen kinderen de ruimte om schoolbrede initiatieven te ontplooiën. Denk aan 'goede doel-acties'. Sportmomenten met spelactiviteiten voor de hele school waarin oudere kinderen leiden en begeleiden samen met ouders. De Jenaplanessenties: ondernemen, plannen, samenwerken, creëren, presenteren, reflecteren en verantwoorden staan centraal.

Samenstelling van stamgroepen

De diversiteit van de stamgroepen vanaf de peuterleeftijd tot en met stamgroep 7-8 wordt steeds breder. Steeds meer kinderen en gezinnen met een verscheidenheid aan onderwijsbehoeften vinden een plek op de Boemeltrein en de Triolier. Er vinden momenteel méér terugplaatsingen vanuit het gespecialiseerd onderwijs plaats, vooral vanuit 'De Taalbrug'; meer dan dat we als team zelf verwijzen.

Dit is mogelijk omdat het team van de Triolier steeds deskundiger wordt in het werken vanuit 'inclusiever onderwijs': zoveel mogelijk kinderen uit Reuver-Offenbeek thuisnabij onderwijs en opvoeding kunnen en willen bieden, is het doel. Er vinden tussentijdse overplaatsingen van basisscholen uit Reuver en omliggende dorpen Swalmen en Belfeld plaats. Dit vanwege onderwijsbehoeften van die kinderen. Samenwerkend met collega-scholen, ondersteuners en ouders worden zorgvuldig keuzes gemaakt om te bepalen of overplaatsing noodzakelijk is en hiermee de juiste oplossing gekozen wordt voor de kinderen.

Problematiek die ontstaat bij afsplitsingen van stamgroepen

Stamgroepen verplaatsen naar een andere locatie

De doorgaande lijn in verbinding en samenleven als grondbeginsel van het Jenaplanonderwijs wordt onderbroken.

Verder speelt bij elke stamgroep, die van een andere locatie moet komen, tijdsdruk op het lesrooster een rol. Verplaatsing kost immer tijd.

Stamgroepen verplaatsen, meer specifiek bekeken

- Stamgroep 7-8: het samenwerken en samenleven, stamgroep 7-8 als oudsten in het zorgen voor de jongeren, wordt weggehaald. Qua ontwikkelingsleeftijd kan stamgroep 5-6 dit niet overnemen.
- Voor alle stamgroepen: het bezoeken van keuzecursussen, weekopeningen en -sluitingen kunnen niet plaatsvinden wegens druk op het rooster en verlies van lestijd. Vervoer (enkele reis) naar een weekopening en weeksluiting kost 30 minuten (voor een bovenbouwstamgroep) inclusief het klaarzetten van extra meubilair voor deze stamgroep. De effectieve leertijd wordt sterk verminderd met ruim 2 uur per week.
- Alle stamgroepen: Het samen spelen in pauzes wordt doorbroken.
- Alle stamgroepen: Het samen zorgen voor de tussenschoolse opvang wordt onderbroken.
- Alle stamgroepen bezoeken meerdere keren per week de bibliotheek onder begeleiding van de stamgroepleiders en ondersteuners van de bibliotheek. De bibliotheek kan niet anders dan in de hal gehuisvest worden. De collectie boeken in de bibliotheek is afgestemd, middels leesmonitoring door de bibliotheek, op de onderwijsbehoeften van onze kinderen. De systematiek van het uitlenen is specifiek ingericht voor elke individuele school en niet overdraagbaar.
- Stamgroep 7-8: het einde, de wezenlijke afronding van de basisschoolloopbaan wordt niet op de hoofdlocatie voltooid, als deze stamgroep verplaatst zou worden.

Personele problematiek

- Ondersteunend personeel: 4 onderwijsassistenten werken dagelijks in de hal met kleine en grotere groepen kinderen. Er worden instructies gegeven en kinderen verwerken leerstof op verschillende manieren.
- Onderwijsondersteunend personeel verliest tijd wegens vervoer naar een andere locatie. Dit betekent minder zicht op elkaars functioneren om de kwaliteit van het onderwijs te kunnen waarborgen, m.b.t. observatie en resultaatbesprekingen. Minder groepsobservaties, minder ondersteuningstijd voor onderwijsassistenten.
- Samenwerkingsprocessen in het team worden onderbroken: dagelijks fysiek overleg om het leerstofaanbod te plannen in de leerteams (verzameling van stamgroepen, bijv. 1-2/2-3/3-4 en 5-6/7-8, speelleergroep/1-2) wordt onderbroken.
- Vervangingen bij afwezigheid zijn moeilijker vorm te geven. 'Even inspringen' is niet mogelijk.
- Backup-mogelijkheden bij het ondersteunen van kinderen met sociaal-emotionele onderwijsbehoeften is niet mogelijk. Er is te weinig personeel voor aanwezig om dit op meerdere locaties vorm te geven.

Verbinding met ouders

- Ouders kiezen, en werken mee, voor al hetgene dat hierboven beschreven staat. Het concept kan niet meer in de volle breedte worden uitgevoerd. Ouders zullen zich niet meer erkend voelen in hun keuze die zij in de volle overtuiging maakten voor hun kind.

- Het halen en brengen van kinderen zet de onderwijstijd onder druk. Ouders moeten voldoende mogelijkheid krijgen om hun kind te bezoeken in de groep. Het regelmatig contact met ouders en stamgroepleiders is wezenlijk voor zowel de ouders als voor ons als team.

Afsluitend

In dit document hebben wij, als team van de Triolier en de Boemeltrein, een inkijk gegeven in het samenwerken en samenleven vanuit het Jenaplanconcept. Hiermee tonen we aan dat dit krachtige concept alleen vorm gegeven kan worden in nabijheid met elkaar.

Namens de teams van OJBS de Triolier en speelleergroep de Boemeltrein,

Robert Joosten, schoolleider

Bijlagen

Jenaplanessenties

Ondernemen	Plannen	Samenwerken	Creëren	Presenteren	Reflecteren	Verantwoorden	Zorgen voor	Communiceren	Respecteren
Contacten leggen	Vertellen hoe de dag zal verlopen	Delen met anderen	Nieuwe dingen bedenken	Voor een groep staan	Vertellen wat er is gebeurd	Uitleggen waarom je iets doet	Zorgen voor jezelf en jouw eigen gedrag	Actief luisteren	Rekening houden met gevoelens
Initiatief nemen	Vertellen wat er van je verwacht wordt	Anderen denktijd geven	Vragen blijven stellen	Je natuurlijk gedragen, blijf jezelf	Vertellen wat je hebt geleerd	Materiaal zelf pakken en netjes opruimen	Zorgen voor jouw tafelgroep en de klas	Met elkaar in gesprek, geen discussie	Meeleven met een ander
Onderzoeken	Inschatten hoeveel tijd je nodig hebt	Je verplaatsen in een ander (inleven)	Een andere manier bedenken	Contact maken met jouw publiek	Feedback ontvangen (tips en tops)	Voor jezelf en anderen in de groep zorgen	Zorg dragen voor de materialen die je gebruikt	Jezelf open stellen voor anderen	Niet te snel oordelen, een open houding
Talenten inzetten	Dingen in een handige volgorde doen	Aanwijzingen volgen en geven	Doorzetten en volhouden	Gebaren gebruiken	Feedback geven (tips en tops)	Zelf om uitleg vragen	Hulp aanbieden aan anderen, behulpzaam zijn	Gedachten kunnen verwoorden	Verschillen mogen er zijn
Laten zien wat je wilt bereiken	Eigen doelen bepalen	Anderen helpen	Het beste uit jezelf halen	Duidelijk praten en woorden goed uitspreken	Je eigen gedrag evalueren	Aan de groep vertellen waar je mee bezig bent	Zorgen voor een veilige omgeving (ik ben een kanjer)	Belangstelling tonen naar een ander	Met respect over een ander praten
Denken in doelen	Een dag- of weekplanning maken	Hulp ontvangen	Overschakelen naar gedachten van een ander	Verwoorden wat je denkt	Je werk zelf nakijken en beoordelen	Uitleggen waarom we deze regels hebben	Zorgen voor het klaslokaal	Actief meedoen aan kringen en groepsactiviteiten	Bescheidenheid, iedereen is even belangrijk
Informatie opzoeken	Je plannen op tijd aanpassen	Je houden aan afspraken	Verder gaan met de ideeën van een ander	Een verzorgde presentatie geven	Je eigen ontwikkeling laten zien	Uitleggen waarom je iets niet gedaan hebt	Zorgen voor planten en dieren	Duidelijk aangeven wat je vindt (kanjer)	De waarde van iemand anders inzien

Jenaplanessenties zijn extra vaardigheden die kinderen leren gedurende de schoolloopbaan. Deze komen bovenop het aanbod vanuit de kerndoelen.